

СХВАЛЕНО

Протоколом педагогічної
ради від 25.08.2021 року N 01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор КПСМНЗ «ДМШ N 11»
Л.В.ВОЛІКОВА

Наказ від 27.08.2021р. N 39/ОД

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

комунального початкового спеціалізованого
мистецького навчального закладу «Дитяча музична школа N 11»

Інструментальні класи

(фортепіано, скрипка, гітара, баян, акордеон, домра, балалайка,
цимбали, сопілка, флейта, кларнет, саксофон, ксилофон, труба,
синтезатор, електрогітара, барабани)

Рівень мистецької освіти – початкова мистецька освіта

Підрівень – середній (базовий)

Спрямування освітньої програми – початкове професійне

м. Харків

СХВАЛЕНО

Протоколом від 10.06.2024 N 06
педагогічної ради КЗМО
Дитяча музична школа № 11»
Харківської міської ради

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом від 10.06.2024 N 20/ОД

Директорка _____ Лариса ВОЛІКОВА

1. Загальні положення

1.1. Освітня програма з музичного мистецтва базового підрівня струментальні класи (фортепіано, скрипка, гітара, укулеле, баян, ордеон, домра, балалайка, цимбали, сопілка, флейта, кларнет, саксофон, илофон, труба, синтезатор, електрогітара, барабани) (далі - Освітня програма базового підрівня) комунального закладу мистецької освіти «Дитяча школа мистецтв № 11» Харківської міської ради (далі – заклад) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та навантажувальність навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з музичного мистецтва.

1.2. Зміст початкової мистецької освіти базового (середнього) підрівня визначений цією Освітньою програмою базового підрівня є мінімально необхідним для набуття компетентностей базового підрівня початкової мистецької освіти професійного мистецького спрямування.

Освітня програма базового підрівня окреслює рекомендовані підходи до організації й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державним стандартом освіти.

1.3. Освітня програма базового підрівня визначає види навчальних занять, методи та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

1.4. Освітня програма базового підрівня розроблена з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку Харківської територіальної громади, інтересів учнів, батьків, потреб родин, запитів закладів освіти, враховує освітні компоненти для вільного вибору здобувачів мистецької освіти.

1.5. **Мета Освітньої програми базового підрівня** — всебічний інтелектуально-естетичний розвиток особистості дитини, її талантів, індивідуальних якостей здобувачів освіти в обраному виді мистецтва, формування ключових, предметних навичок, необхідних для художньо-творчого вираження в особистому та суспільному житті. Узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу музично-педагогічних методів, підходів та інструментів.

СХВАЛЕНО

Протоколом від 10.06.2024 N 06
педагогічної ради КЗМО
«Дитяча музична школа № 11»
Харківської міської ради

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом від 10.06.2024 N 20/ОД

Директорка _____ Лариса ВОЛКОВА
м.п.

1. Загальні положення

1.1. Освітня програма з музичного мистецтва базового підрівня Інструментальні класи (фортепіано, скрипка, гітара, укулеле, баян, акордеон, домра, балалайка, цимбали, сопілка, флейта, кларнет, саксофон, ксилофон, труба, синтезатор, електрогітара, барабани) (далі - Освітня програма базового підрівня) комунального закладу мистецької освіти «Дитяча школа мистецтв № 11» Харківської міської ради (далі – заклад) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з музичного мистецтва.

1.2. Зміст початкової мистецької освіти базового (середнього) підрівня визначений цією Освітньою програмою базового підрівня є мінімально необхідним для набуття компетентностей базового підрівня початкової мистецької освіти професійного мистецького спрямування.

Освітня програма базового підрівня окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державним стандартом освіти.

1.3. Освітня програма базового підрівня визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

1.4. Освітня програма базового підрівня розроблена з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку Харківської територіальної громади, інтересів учнів, батьків, потреб родин, запитів закладів освіти, передбачає освітні компоненти для вільного вибору здобувачів мистецької освіти.

1.5. Мета Освітньої програми базового підрівня — всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, її талантів, індивідуальних здібностей здобувачів освіти в обраному виді мистецтва, формування ключових, мистецьких предметних навичок, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті. Узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу музично-педагогічних методів, підходів та інструментів.

1.6. Освітня програма базового підрівня побудована на **принципах**:

1.6.1. узгодження цілей і змісту очікуваних результатів;

1.6.2. доступності та практичної спрямованості змісту навчання;

1.6.3. поступності та перспективності навчання;

1.6.4. логічної послідовності опанування змісту й достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;

1.6.5. надання можливості адаптації до індивідуальних особливостей музичних даних дитини, потреб та її інтересів.

1.7. **Завдання Освітньої програми базового підрівня:**

1.7.1. формування та розвиток базових професійних музично-виконавських компетентностей через гру та музичному інструменті, розвиток виконавської техніки та навичок художньо-образного виконання музичних творів;

1.7.2. опанування репертуару з програмних творів видатних митців українського та світового виконавства, усвідомлення їх особистого внеску в художній та естетичний розвиток музичного мистецтва;

1.7.4. набуття навичок гармонійного спілкування у творчому середовищі учнівського колективу, навичок роботи в команді;

1.7.5. розвиток свідомого володіння навичками емоційного та художньо-образного виконання творів для успішного музикування після завершення навчання;

1.7.6. напрацювання мотивації до самостійного навчання мистецтву, творчого розвитку шляхом концертно-конкурсної діяльності закладу, виконання відомих творів спадщини українських та світових композиторів;

1.7.7. фізичний та психологічний релакс, плекання навичок самопізнання, самовиховання, саморозвитку, підвищення самооцінки та почуття самодостатності особистості в будь-яких умовах.

2. Нормативний строк навчання за Освітньою програмою базового підрівня

2.1. **Нормативний строк становить 5 років** для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років, отримав Свідоцтво про початкову мистецьку освіту елементарного підрівня або опанували курс елементарного підрівня.

Діти, яким на **1 вересня поточного навчального року** не виповнилося 10-11 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

У разі зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас загальноосвітньої школи), тривалість кількості років опанування освітньої програми (нормативний термін здобуття освіти) може бути зменшений не більше як на 1 рік, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу мистецької вищої освіти 1-2 рівні акредитації. В

інших випадках Школою може розроблятися окрема освітня програма для дорослих дітей.

Діти з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкової музично-інструментальної освіти середнього (базового) підрівня за цією типовою освітньою програмою.

Тривалість опанування Освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей і може бути збільшеною.

2.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за Освітньою програмою. Розпочати навчання за Освітньою програмою з музичного мистецтва, інструментальні класи на середньому (базовому) підрівні можуть діти, які вступних прослуховуваннях продемонстрували компетентності елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху.

2.3. Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня протягом 5 років навчання за Освітньою програмою становить **1680** годин, в середньому 35 навчальних тижнів на рік для опанування програми в повному обсязі.

Період навчання за ОП «елементарного підрівня» (ЕП)	Кількість навчальних годин на тиждень на одного учня	Кількість навчальних тижнів на рік на одного учня	Загальна кількість навчальних годин на одного учня
1 рік навчання БП	9	35	315
2 рік навчання БП	9	35	315
3 рік навчання БП	10	35	350
4 рік навчання БП	10	35	350
5 рік навчання БП	10	35	350
Загальний обсяг навчальних годин на 1 учня на весь строк за Освітньою програмою 5 років БП за стандартом.			1680

3. Форми організації освітнього процесу

3.1. Основними формами організації освітнього процесу є урок – індивідуальний або груповий, також екскурсії, перегляд вистав, виставок, відвідування концертів, у тому числі видатних виконавців, квести, які викладач організує у межах уроку або в позаурочний час.

3.2. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних дисциплін (предметів).

4. Форми здобуття початкової мистецької освіти

4.1. Очна, дистанційна, змішана (з елементами очної та дистанційної форми навчання).

5. Наповнюваність груп

5.1. Наповнюваність груп для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами.

5.2. Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

«Сольфеджіо» - 8-12 осіб;

«Музична література» - 8 до 12 осіб;

“Віртуальне мистецтво” — 10-15 осіб.

«Інструментальний ансамбль (оркестр)» - складає від 4 до 8 осіб;

«Ансамбль малої форми» - 3 - 5 осіб.

5.3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення від наповненості груп (або зменшення, або збільшення) не більше як на 20 відсотків.

6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів

6.1. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю спрямована на пошук ефективних шляхів досягнення навчальних результатів у навчанні кожної дитини.

6.2. Оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на базовому під рівні здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності і ефективності роботи викладачів.

6.3. Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю. Періодичність та строки поточного контролю визначаються Робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни.

6.4. Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річних контрольних заходів, які включають результати навчання за всіма кормопнентами, передбаченими освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

6.5. По завершенню 5 року навчання проводиться підсумковий контрольний захід за результатами опанування освітньої програми:

«музичний інструмент» — у формі іспиту;

«сольфеджіо» та «музична література» — у формі комплексного іспиту з виконанням творчого завдання;

«віртуальне мистецтво» - у формі тесту.

6.6. За результатами підсумкового контролю на 5 році навчання у разі досягнення учнем результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) під рівня початкового професійного мистецького спрямування (Свідоцтво про закінчення мистецької школи).

6.7. Для виначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується:

бальне оцінювання, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

початковий (1- 3бали),
середній (4- 6 бали),
достатній (7-9 балів),
високий (10-12 балів)

6.8. Форми, види, зміст та терміни проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в Робочих навчальних програмах дисциплін.

6.9. Оцінювання на 5 році навчання передбачає зіставлення початкових досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними власною Освітньою програмою мистецької школи та навчальними програмами дисциплін, які опанував учень.

6.10. Учні, які досягли результатів навчання, визначених власною освітньою програмою закладу можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття музичної освіти в системі фахової вищої мистецької освіти 1-2 рівнів акредитації, або на поглибленому підрівня початкової мистецької освіти (за наявністю).

7. Результати навчання здобувачів та цілі (спрямованість) навчання

7.1. Результат навчання – це письмове формулювання того, що повинен демонструвати учень після завершення навчання за Освітньою програмою.

7.2. Освітня програма формує 5 основних мистецьких компетентностей:

Види компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Стійкий інтерес до музичного мистецтва, його пізнання та практичного засвоєння. Самостійне опанування навчального матеріалу відповідної складності (за програмними вимогами). Об'єктивне самооцінювання власних творчих результатів. Здатність до подальшого навчання та опанування мистецьких практик.	Виявляє стійке зацікавлення музичним мистецтвом, прагне до постійного розширення та удосконалення засвоєних навичок і вмінь. Демонструє володіння програмним репертуаром. Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає та виконує напам'ять музичні програмні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень, вміє виправляти помилки. Бере участь у учнівських конкурсах, фестивалях з фаху. Готовий до здобуття вищої мистецької освіти 1-2 рівня

		акредитації. Спілкується державною мовою в групі, колективі, викладачами.
2.Музично-виконавська компетентність.	Розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою). Формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора. Виконання творів різних жанрів відповідного рівня складості в усвідомлених узгодженнях їх технічної та художньої складових.	Під час гри на інструменті демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування та основи постійного слухового контролю. Демонструє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній визначений засобів музичної виразності. музичного твору з усвідомленим та узгодженим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різнохарактерні, різних жанрів, розуміє музичну форму, усвідомлює технічні та художні складові в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни “Музичний інструмент”.
3. Теоретична та практична компетентність	Усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та музичного фольклору. Удосконалення термінологічного словника музичних термінів. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомлення виконання музичних творів. Удосконалення прийомів, засобів музичної мови.	Знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети, стислий огляд творчості, окремі значні твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність). Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно визначати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на

		слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови, вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп, динаміку, володіє технікою диригування у простих і складних розмірах (в межах передбачених навчальною програмою дисципліни “сольфеджіо”. Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло, транспортування. Володіє навичками співу при читанні нот з аркуша. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності. Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм. Вміє навести приклади різних жанрів музики на прикладах творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу твору (характер, образи, фіксує, їх видозміни протягом твору, визначає лад, тональність, інтервали, акорди, фактуру, форму). Демонструє творчі навички створення мелодії з використанням певних особливостей (лад, тональність, ритм, інтервали, акорди, жанрові ознаки тощо), другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу, підбирає мелодії по слуху, пише одноголосний диктант або простий та короткий двоголосний.
4.Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями своєї або інших спеціальностей (фаху), усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у

		спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
5.Компетентність з публічного музичного виступу.	Культура публічного мистецького виступу; зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно до концертного виступу.	Дотримується гігієнічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає на сцені, володіє артистизмом, свободою, вміння тримати увагу слухачів, викликати емоції своїм виконанням.

7.3. Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених Освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

7.4. **Зміст (цілі) навчання** цієї Освітньої програми конкретизується в Навчальному плані, який схвалюється педагогічною радою та затверджується керівником мистецької школи

8. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти

8.1. Нормативний зміст Освітньої програми базового підрівня з музичного мистецтва, інструментальні класи (фортепіано, скрипка, гітара, укулеле, баян, акордеон, домра, балалайка, цимбали, сопілка, флейта, кларнет, саксофон, ксилофон, труба, синтезатор, електрогітара, ксилофон, барабани) складається з **інваріантного складника** (обов'язковий предмет) та **варіативного** (не є обов'язковим).

Вони становлять єдиний **комплекс освітніх компонентів**, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання.

8.2. Інваріантний складник змісту початкової освіти середнього (базового) підрівня – це **мінімальний нормативний складник**, який **не може бути меншим** встановленого обсягу і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених типовою освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на **забезпечення індивідуального підходу**, тобто: індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб дитини та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним фахом, або з інших інструментів, видів мистецтва;

- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;

- репетицій, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення

- концертних програм тощо.

Рішення про **розподіл варіативних годин** приймається з урахуванням профільного спрямування, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази закладу, бажання учнів і фінансування з бюджету Харківської територіальної громади.

8.3. Для середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти в інструментальних класах є обов'язковими наступні освітні компоненти з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік. Це **4 інваріантних та 1 вибірковий компонент**.

Назва освітнього компоненту	Мінімальний обсяг навчального навантаження на 1 учня на весь строк навчання, годин
Інваріантний складник	
Музичний інструмент, всього	350
Сольфеджіо, всього	262,5
Музична література, всього	262,5
Віртуальне мистецтво, всього	175
Варіативний складник, всього	630
Загальний обсяг навчального навантаження на 1 учня на весь строк навчання за освітньою програмою (5 років) середнього (базового) підрівня	1680

8.4. Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається за потребою з розрахунку 1,0 навчальної години на тиждень на одного учня під час індивідуального уроку в класі скрипки, домри, ксилофону, флейти, кларнету, балалайки, сопілки, цимбалів, під час уроку інструментальних ансамблів в класі скрипки, домри, духових інструментів тощо.

8.5. На основі цієї Освітньої програми Інструментальні класи базового підрівня, заклад складає, ухвалює та затверджує Навчальний план року, що конкретизує організацію освітнього процесу.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Освітньої програми з музичного мистецтва «базового» підрівня

ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

(фортепіано, скрипка, гітара, баян, акордеон, домра, балалайка, цимбали, сопілка, флейта, кларнет, саксофон, ксилофон, труба, синтезатор, електрогітара, барабани)

Освітні компоненти	Кількість навчальних годин на тиждень (рік)					Кількість навчальних годин на весь термін навчання
	1-й рік навчання	2-й рік навчання	3-й рік навчання	4 рік навчання	5 рік навчання	
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК						
ФАХ ІНСТРУМЕНТ	2	2	2	2	2	350
СОЛЬФЕДЖІО	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5
МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5
ВІРТУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО	1	1	1	1	1	175
Загальний обсяг навчального навантаження на 1 учня на тиждень (рік)	6 (210)	6 (210)	6 (210)	6 (210)	6 (210)	1050
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК						
Вибіркові компоненти* згідно змісту Варіативної частини на тиждень (рік)	3(105)	3(105)	4(140)	4(140)	4(140)	630
Разом на тиждень (на рік)	9 (315)	9 (315)	10 (350)	10(350)	10(350)	1680

Зміст варіативної складової:

Індивідуальні уроки:

Читання нот з листа, Творче практичне музикування, Музична грамота та практичне музикування, Додатковий музичний інструмент, Вокал, Постановка голосу, Постановка концертних номерів, Сценічний рух, Основи диригування, Сольфеджіо.

Групові уроки:

Ансамблі (малої та великої форми), Постановка концертних номерів, Ритміка, Сценічний рух.

